

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4238/2019
20.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Немања Марковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1863/19 од 19.09.2019. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1863/19 од 19.09.2019. године, тако што се одбија, као неосновна жалба тужене и потврђује пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 50/18 од 19.02.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима на име трошкова по ревизији плати 67.500,00 динара.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 50/18 од 19.02.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужилаца и обавезана тужена да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете за трпљење душевних болова и патњу за нарушени лични и породични живот, трпљење неизвесности, не одговарање надлежних државних органа и намерно скривање и заташкавање информација о стварној судбини њихових близанаца рођених 18.08.1999. године, због реакције и ставова надлежних органа који су показали крајњу незаинтересованост да се утврди где је и каква судбина њихових близанаца, исплати по 2.400.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка плати 293.625,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1863/19 од 19.09.2019. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је делимично усвојен захтев тужилаца и обавезана тужена да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете за трпљење душевних болова и патњу за нарушени лични и породични живот, трпљење неизвесности, не одговарање надлежних државних органа и намерно скривање и заташкавање информација о стварној судбини њихових близанаца рођених ...1999.

године, због реакције ставова надлежних органа који су показали крајњу незинтересованост да се утврди где је и каква судбина њихових близанаца, исплати по 1.550.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, док је одбијен, као неоснован захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужена да им поред износа од по 1.550.000,00 динара исплати још по 850.000,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате, и обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка плати 293.625,00 динара.

Против првонајне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр 72/11, 18/20), и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА је ...1999. године у КЦ Крагујевац у 10,08 и 10,10 часова, царским резом родила живе близанце, девојчицу и дечака. По наводима лекара близаници су преминули и то девојчица истог дана у 20,30 часова, а дечак ...1999. године у 00,45 часова. Тужиоцима није омогућено да их виде и без сагласности тужилаца ...1999. године кремирана су тела близанаца, као „хумани отпад“. Због сумње да су им деца отета, тужиоци су 14.10.2002. године Општинском тужилаштву у Крагујевцу поднели кривичну пријаву, која је заведена под Ктр 436/02, а 05.02.2003. године и допуну кривичне пријаве, при чему је копија прве пријаве достављена Министарству унутрашњих послова Републике Србије. Након обуставе истраге, због одустанка ОЈТ од кривичног гоњења, тужиоци су у својству оштећених преузели кривично гоњење одговорних лица за отмицу беба. Окривљени у том поступку су пресудом К. 1176/05 оглашени кривим за извршење кривичног дела несавестан рад у служби и изречена им је условна осуда, тако што им је утврђена казна затвора у трајању од по 16 месеци и одређено да се иста неће извршити уколико у времену од 1 године од дана правноснажности не изврше ново кривично дело. Наведена пресуда је укинута пресудом Окружног суда у Крагујевцу Кж. 590/07 од 01.11.2007. године, након чега је пресудом К. 1333/07 од 28.08.2009. године утврђено да се према окривљенима одбија оптужба, јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења. Потврда о смрти близанаца које је родила тужила АА не постоји. Здравствени инспектор није добио на увид одлуку којом Клинички центар регулише поступак спаљивања посмртних остатака новорођенчади после спроведене одбукције. У књигу евиденције потврда о смрти у КЦ Крагујевац нису уписане потврде о смрти за близанце породиље АА из ... за 1999. годину и исти нису прослеђени Матичној служби града. Утврђено је да не постоји потврда о смрти живорођених близанаца породиље АА, а не постоји ни одлука којом КЦ Крагујевац регулише поступак спаљивања посмртних остатака новорођенчади после спроведене одбукције, као и да за матично подручје Крагујевац за 1999. годину није уписано рођење деце родитеља АА и ББ, за које се наводи да су рођени ...1999. године. Оба тужиоца због свега тога трпе душевне болове, тужили АА, због траума узрокованих непријатним догађајима у вези са поступањем окривљених лица из КЦ Крагујевац, чињенице да није могла да сазна истину о својим близанцима, непријатностима и стресова којима је била изложена

током дуготрајног судског поступка, озбиљно јој је нарушено здравље, тако да се скоро 20 година лечи, а од 14.02.2008. године отишла је у инвалидску пензију.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да постоји повреда личних права, загарантованих чланом 65. Устава Републике Србије и чланом 8. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, јер тужиоцима надлежни органи нису омогућили да сазнају истину о статусу њихове деце рођене ...1999. године, што је код тужилаца изазвало сумњу да деца нису преминула, а у сваком случају право да уколико су деца преминула, да буду сахрањена по православним обичајима, с обзиром на то да су жива рођена, и применом члана 200. Закона о облигационим односима обавезао тужену да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете исплати од по 2.400.000,00 динара.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно сматрао да је тужена у обавези да тужиоцима накнади штету, због повреде права на поштовање приватног и породичног живота, али је сматрао да је првостепени суд превисоко одмерио накнаду на име овог вида нематеријалне штете, са којих разлога је преиначио првостепену пресуду и обавезао тужену да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете исплати по 1.550.000,00 динара, а одбио као неоснован захтев тужилаца за исплату од још по 850.000,00 динара, сматрајући да околности конкретног случаја оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде нематеријалне штете у укупном износу од по 1.550.000,00 динара сваком од тужилаца.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилаца указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о висини правичне новчане накнаде нематеријалне штете.

Према члану 200. Закона о облигационим односима, правична новчана накнада нематеријалне штете досуђује се за душевне болове због повреде права личности ако то оправдавају околности случаја, а нарочито јачина болова и њихово трајање. Приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о њеној висини, води се рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Смисао и циљ правичне новчане накнаде за правно признате видове нематеријалне штете, сагласно члану 200. Закона о облигационим односима је задовољење (сатисфакција), а правична новчана накнада требало би да код оштећеног успостави извесну психичку и емоционалну равнотежу нарушену штетним догађајем, односно ублажи душевни бол.

Нижестепени судови су утврдили да је дошло до повреде права на поштовање приватног и породичног живота тужилаца, које право је загарантовано Уставом Републике Србије и чланом 8. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и да стога тужиоци имају право на новчану накнаду нематеријалне штете за душевне болове које су трпели због повреде права на приватан и породични живот, јер им надлежни органи тужене нису омогућили да сазнају истину о статусу њихове деце, близанаца, која су рођена ...1999. године у 10,08 и 10,10 часова, а која су по наводима лекара преминули и то девојчица истог дана у 20,30 часова, а дечак сутрадан у 00,45 часова. Имајући у виду напред наведено и утврђено чињенично стање, то по оцени Врховног касационог суда правична новчана накнада нематеријалне штете којом ће се

допринети остваривању њене сврхе и циља, је износ од по 2.400.000,00 динара, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке.

Тужиоци су успели у спору, па им припада право на накнаду трошкова поступка по ревизији, на основу члана 153. став 2. и члана 154. ЗПП у укупном износу од 67.500,00 динара, како су то и определили у ревизији и са којих разлога је на основу члана 165. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић